Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Dip Matr., (Can)

Appell Nru: 49 / 2020

Il-Pulizija

Vs

Wayne Deguara

Illum, 3 ta' Novembru, 2020.

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellant Wayne Deguara detentur tal-karta tal-identita` bin-numru 483989 (M), akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta):

1. Talli fid-29 ta' Lulju, 2016, ghal habta tal-10.30am f' Hal-Tarxien ksirt volontarjament il-bon ordni jew il-kwiet tal-pubbliku b' ghajjat u glied u dan bi ksur tal-Art. 338 (dd) tal-kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. Kif ukoll ghadt kliem jew espressjonijiet ta' dagha fil-pubbliku u dan bi ksur tal-Art. 342 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

3. Kif ukoll ingurjajt jew heddidt, mhux imsemmi band' ohra f' da nil-kodici, jew jekk kont ipprovokat, ingurjajt b' mod li hrigt barra mill-limiti tal-provokazzjoni lill-Jessica Farrugia u dan bi ksur tal-Art 339 € tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

4. Kif ukoll volontarjament hassart, ghamilt hsara jew gharraqt vettura bin-numru tar-Registrazzjoni MCA 429, tal-ghamla Toyota Vits ghad-dannu ta' Jessica Farrugia liema hsara tammonta ghal €2071.77c u dan bi ksur tal-Art 325 (1) (c) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

5. Kif ukoll hebbejt ghal persuna ta' PC 1023 Andrew Borg u ikkawzajt offiza ta' natura hafifa hekk kif gie iccertifikat mit-Tabib Susan Mallia Reg. 2253 mic-Centru tas-Sahha ta' Rahal Gdid u dan bi ksur tal-Art. 221 (1) tal-Kap 9;

6. Kif ukoll hebbejt ghal persuna ta' PC 1023 Andrew Bugeja inkarigat skond il-Ligi minn servizz pubbliku, waqt li kien qed jaghmel jew minhabba li ghamel dan is-servizz, jew bil-hsieb li tbezzghu jew li tinfluwixxi fuqu kontra l-ligi fl-esekuzzjoni ta' dak is-servizz u dan bi ksur tal-Art. 95 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta;

7. Kif ukolll attakajt jew ghamilt rezistenza bi vjolenza jew hebbejt, ta' xorta li ma titqiesx vjolenza pubblika, kontra persuna inkarigata PC 1023 Andrew Bugeja skond il-Ligi minn servizz pubbliku, filwaqt li kien qed jagixxi ghall-esekuzzjoni tal-Ligi jew ta' ordni moghtija skond il-ligi mill-awtorita kompetenti bi ksur tal-Art 96 tal-Ligijiet ta' Malta;

8. Kif ukoll ma obdejtx l-ordnijiet legittimi ta' PC 1023 Andrew Bugeja inkarigat minn servizz pubbliku, jew ma hallejtx jew fixkiltu waqt li kien qed jaghmel id-dmirijiet tieghu, jew b' xi mod iehor, bla jedd, indhalt fi dmirijietu, billi ma hallejtx lil haddiehor jaghmel dak li b' ligi jkun ordnat jew jista' jaghmel, jew billi

gibt fix-xejn jew hassart dak li haddiehor kien ghamel skond il-ligi, jew b' xi mod iehor li kien , kemm il-darba din id-disubbidjenza jew dan l-indhil ma kienux jaqghu that disposizzjonijiet ohra ta' da il-Kodici jew ta' Ligi ohra u dan bi ksur tal-Art 338 (ee) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tal-25 ta' Frar, 2020, fejn il-Qorti wara li rat l-artikoli 338 (dd), 342, 339 (1) (e), 325 (1) (c), 221 (1), 95, 96 u 338 (ee) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, filwaqt li l-qorti iddikjarat l-ewwel, it-tieni, it-tielet u t-tmien imputazzjoni preskritti u b'hekk estinti, sabet lill-imputat Wayne Deguara, mhux hati tar-raba' imputazzjoni u illiberatu minnha izda sabitu hati tal-hames, tas-sitt u tas-seba' imputazzjoni u ikkundannatu ghall-piena ta' hamest elef ewro multa u inoltre, wara li rat l-Art. 22 tal-Kap 446 tal-Ligijiet ta' Malta illiberatu bil-kondizzjoni li ma jaghmilx reat iehor fi zmien sentejn mill-llum u dan wara li ai termini tal-Art. 22 (3) tal-Kap 446 tal-Ligijiet ta' Malta, l-Qorti spjegat lill-imputat li jekk jikkometti reat iehor fi zmien tal-liberazzjoni kondizzjonata f' kaz ta' sejbien ta' htija huwa jkun jista' jinghata sentenza ghar-reat originali.

Rat ir-rikors tal-appellanti Wayne Deguara minnu pprezentat fl-10 ta' Marzu, 2020, fejn talab lil din il-Qorti joghgobha tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha fejn sabitu mhux hati jew li r-reati preskritti, u tirrevoka ghall-kumplament u hekk tilliberah minn kull htija u piena, u fi kwalunkwe kaz bla pregudizzju, tirriformaha dwar il-piena.

Rat illi l-aggravju huwa ċar u manifest u jikkonsisti f'dan li ġej.

1. Interpretazzjonijiet zbaljati tal-ligi dwar l-artiklu 95 u 96 fuq il-kwalita` ta' ufficjal pubbliku

L-esponenti se jaghmel uzu ampju minn sentenzi, u b'wicc tost kollu jikkopja minnhom

Dwar l-Artikolu 95 tal-kap 9 :

Fir-rigward ta' l-akkuza talli ingurja u hedded lill-ufficcjali tal-pulizija skond l-artikolu 95 tal-kap 9 tal-ligijiet ta' Malta. Ghalhekk il-Qorti ghandha tara x'inhuma l-elementi ta' dan ir-reat?

Fil-kaz **Il-Pulizija v Emanuel Pace,** il-Qorti ta' l-Appell Kriminali qalet illi sabiex jissusisti d-delitt ta' oltragg *hemm bzonn li l-kliem denunzjat bhala ingurjuz, jkun inghad lil wiehed li ghandu kwalifika ta' ufficjal pubbliku u li jkun filwaqt ta' dan ikun fl-att tas-servizz "officio durante ad contemplazione officii"*.

Fil-fatt, jekk persuna li tkun pulizija tinzerta f'post u tigi ingurjata jekk ma tkunx hemm fuq xi ordni specifiku izda b'semplici kumbinazzjoni, allura dan id-delitt ma jesiztix.

Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija v Carmel Farrugia** l-Qorti tal-Appell Kriminali qalet li *"jekk l-kliem li jintqal mill-agent lejn uffucjal pubblliku, jintqal b'sens ta' kritika, l-kritika sakemm ma tiddegenerax f'ingurja ma tista b'ebda mod tigi penalizzata, anke jekk dik il-kritika tiehu l-forma ta' rimarka ironika jew addirittura sarkastika. F'dak il-kaz ir-reat in desamina ma jirrizultax.*

Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija v Emanuele Cassar** il-Qorti tal-Appell Kriminali ddecidiet li biex ikun hemm d-delitt ta' oltragg, hemm bzonn li l-kliem ingurjuz jinghad lil wiehed li ghandu l-kwalita ta' ufficjal pubbliku u fil-waqt li dan ikun fl-att tas-servizz tieghu, l-att ingurjuz ta' l-oltragg jirrikjedi l-element morali, jigifieri l-intenzjoni.

Dan mis-sentenza App Kriminali : **Daniel Mizzi** 17/6/2019, li l-appellant jaghmel tieghu.

Dwar l-Artiklu 96

Fir-rigward tal-akkuza taht l-Artikolu 96, imbaghad ghalkemm ukoll ghandu ukoll bhala vittma, l-ufficjal pubbliku, jikkontempla tlett elementi essenzjali ghal kostituzzjoni ta' dan ir-reat:

Bir-rispett kollhu l-Ewwel Onorabbli Qorti ma għamlitx id-distinzjoni netta li teżisti bejn l-Artikolu 95 u l-Artikolu 96 tal-Kodiċi Kriminali.

Fiż-żewġ reati irid ikun hemm l-uffiċjal pubbliku.

Fiż-żewġ reati irid ikun waqt ix-xogħol tiegħu.

Fiż-żewġ reati irid ikun hemm id-disubbidjenza lejn l-aġir tal-uffiċjal pubbliku.

Fiż-żewġ reati jista' jkun hemm vjolenza (għax kieku kif isiru l-feriti taħt l-artikolu 95?)

Id-distinzjoni toħroġ mill-kliem fl-artikolu 96: '96. *Kull min jattaka jew jagħmel reżistenza bi vjolenza jew b' ħebb, ta' xorta li ma titqiesx vjolenza pubblika, kontra persuna inkarigata skond il-liġi minn servizz pubbliku, filwaqt li tkun taġixxi għall-esekuzzjoni tal-liġi jew ta' ordni mogħti skond il-liġi mill-awtoritajiet kompetenti, jeħel, meta jinsab ħati –*

Dan il-kliem wieħed irid iqabblu ma' dak li jingħad fl-artikolu 95: '*wieħed inkarigat skond il-liġi minn servizz pubbliku, waqt li jkun jagħmel jew minħabba li jkun għamel dan is-servizz, jew bil-ħsieb li jbeżżgħu jew li jinfluwixxi fuqu kontra l-liġi fl-esekuzzjoni ta' dak is-servizz....*'

Ħadd mill-Pulizija ma xehed li kien hemm xi ordni ta' arrest (allura jkun hemm l-esekuzzjoni tal-liġi) imma sempliċiment iż-żamma tal-buon ordni u din taqa' taħt il-kliem li dak il-Pulizija jkun qed jagħmel jew minħabba li jkun għamel dan is-servizz.

Huwa propju dak li jingħad fis-sentenza ċitata mill-Ewwel Onorabbli Qorti tal-**<u>Pulizija vs Lawrence Attard</u>** (Qorti tal-Appell – 12 ta' Settemru, 1996) fejn joħorġu żewġ eżempji ċari, li juru distinzjoni.

Fis-sentenza App Krim **<u>Pul v Sean Sinclair Pace</u>** 26/05/2016)

"3. *Fl-ahharnett huwa necessarju illi l-attakk jew resistenza kontra l-ufficjal pubbliku irid isir filwaqt illi huwa ikun qieghed jagixxi ghall-esekuzzjoni tal-ligi jew ta' ordni moghtija skond il-ligi minn awtorita' kompetenti. Il-Mamo ikompli ighid: "Therefore, any violence committed after the law or the order has already been executed, even though it may be on account of such execution, would not give rise to this crime."*

Fis-sentenza **Il-Pulizija vs Joseph Zahra** deciza mill-Qorti ta'l-Appell Kriminali fid-9 Settembru 2002 gie deciz:

> "*Dana l-artikolu* (b'referenza ghall-artikolu 96) *jirrikjedi mhux biss li l-vittma tkun persuna inkarigata skond il-ligi minn servizz pubbliku" (l-istess bhalma jirrikjedi l-Artikolu 95(1)), izda wkoll li r-reat ikun sar filwaqt li dik il-persuna hekk inkarigata minn dak is-servizz pubbliku "tkun qed tagixxi ghall-ezekuzzjoni tal-ligi jew ta' xi ordni moghti skond il-ligi minn xi awtorita` kompetenti".*

Illi l-Qorti qed tossottolinja din l-ahhar parti ta' dan it-taghlim gurisprudenzjali billi huwa hawnhekk illi l-appellanti qieghed iressaq il-kontestazzjoni tieghu. Dan ghaliex fil-fehma tieghu f'dan l-incident li sehh gewwa l-isptar Mater Dei, meta l-pulizija Cilia resaq lejh biex izommu meta huwa kien fi stat ta' agitazzjoni u qieghed jirribella ghad-decizjoni tat-tobba illi jintbaghat l-isptar Monte Carmeli, dan il-pulizija ma kienx qieghed jagixxi ghall-esekuzzjoni tal-ligi jew jezegwixxi xi ordni moghtija skont il-ligi, billi ma kienx qieghed jipprocedi ghall-arrest tieghu, izda kien qieghed biss jipprova jikkalmah u irazznu.

Issa l-Ewwel Qorti sabet ir-reita' fl-appellanti ghal dina l-akkuza billi dehrilha illi l-ufficjal tal-pulizija fid-Dipartiment ta'l-Emergenza kien qieghed hemmhekk prezenti ghaz-zamma tal-buon ordni. Illi allura fil-mument illi huwa indahal sabiex irazzan lill-appellanti milli ikompli ihebb ghat-tabib li kien qed jezaminah, tishaq l-Ewwel Qorti, huwa kien necessarjament qieghed jezegwixxi dak li tghidlu l-ligi u dak li kien fid-dmir li jaghmel u cioe' li izomm il-bon ordni ghalkemm sa dak il-mument ma kienx qieghed jipprocedi ghall-arrest ta'l-appellanti. Izda imbaghad stranament l-Ewwel Qorti tghaddi biex ticita gurisprudenza fejn hemm indikat xort'ohra minn dak affermat minnha meta issir referenza ghad-decizjoni moghtija minn din il-Qorti kif diversament ippresjeduta mill-Prim'Imhallef Emeritus Vincent DeGaetano fid-decizjoni **Il-Pulizija vs Lawrence Attard** deciza fit-12 ta' Settembru 1996 fejn inghad:

"Meta ufficjal tal-pulizija jintima li jkun ser jarresta lil xi hadd, jew ikun ga' arresta u qed izomm lil xi hadd arrestat, huwa ikun certament qieghed jezegwixxi il-ligi. Izda meta ufficjal tal-pulizija ikun qieghed jipprova jipperswadi lil xi hadd bil-kelma t-tajba sabiex iwarrab minn fuq il-post u ghalhekk minghajr ma dak il-pulizija jezercita s-setgha tieghu li jarresta, ma jistax jinghad li dak il-pulizija jkun qed jagixxi 'ghall-esekuzzjoni tal-ligi' fis-sens ta'l-artikolu 96, ghalkemm huwa jkun qieghed jaghmel is-servizz pubbliku tieghu fis-sens ta'l-artikolu 95."

Issa il-fattispecje ta' dina id-decizjoni iccitata huma simili hafna ghal dawk taht il-lenti ta' din il-Qorti f'dan l-appell. **L-PC488 Emanuel Cilia** ighid hekk dwar dak li sehh:

"Meta jiena mort biex niftah il-purtiera ghax smajt l-istorbju sibt lill-imputat …. u dan ghaliex xtaq johrog mill-cubicle peress li t-tabib u l-psikjatra rieduh imur l-isptar Monte Carmeli. Illi effettivament dak il-hin Sean kien bil-wieqfa b'basket, it-tabib Dr. Mark Attard Biancardi ipprova jzommu b'id wahda. Nghid li dak il-hin Sean xejjer idejh biex qala' idejh minn idejn it-tabib. Dhalt jien zammejt lil Sean minn wara u ghidtlu 'mhux hekk habib' u meta l-imputat dar lura u induna li jiena pulizija dar u beda jaghtini bil-ponn mill-ewwel. Ha il-posizzjoni tal-boxing, tani daqqa go rasi, ippruvajt nilqa' d-daqqiet. … Jiena bdejt nersaq lura ghax kelli spazju fejn nersaq lura, uzajt ftit forza minima biex imbuttajtu fil-genb u ersaqt lura. …"

Illi mid-deskrizzjoni ta' dan ix-xenarju kif imfisser mill-kuntistabbli stess, ghalkemm l-imsemmi ufficjal kien qieghed jaqdi d-dmir tieghu billi jipprova izomm il-bon ordni meta sofra dina l-offiza fuq il-persuna tieghu u spicca mhedded, madanakollu ma jistax jinghad illi huwa f'dan il-hin qasir kien qieghed jagixxi ghall-esekuzzjoni tal-ligi, jew ta' xi ordni moghtija skont il-ligi minn xi awtorita'. Fl-ebda hin f'dawn l-ghaxar sekondi li kien quddiem l-appellanti (kif ighid hu stess fix-xhieda tieghu) ma jidher illi huwa kien ser jipprocedi ghall-arrest tieghu.

Lanqas ma jista jinghad li jissussisti dan ir-reat iktar tard u cioe' l-ghada fil-ghodu filwaqt li kien jinstab arrestat gewwa l-Ghassa tal-Pulizija ta' Tas-Sliema, billi ma jidhirx illi f'dan it-tieni incident huwa hebb ghas-surgent Christopher Ellul li kien qieghed

ghassa mieghu, jew inkella li uza xi vjolenza fil-konfront tieghu, billi s-surgent ighid illi l-appellanti qal biss xi kliem ingurjuz fil-konfront tieghu.

Kwindi l-appellanti ghandu ragun fl-ilment minnu imressqa billi huwa ghandu jinstab hati tar-reat ikkontemplat fl-artikolu 95, izda mhux ukoll dak indikat fl-artikolu 96 billi wiehed mill-elementi necessarji sabiex tinstab htija ghal dan ir-reat huwa nieqes."

Ix-xhieda tal-Pulizija li xehed l-ahhar.

Ghalkemm il-qorti qaghdet fuq dak li qal haddiehor bhala xhieda, naqset imqar issemmi li pulizija li wasal fuq il-post ra lill-appellant u l-pulizija Andrew Bugeja, separati minn xulxin u jitghajru min-naha ghall-ohra !

Meta pulizija ma jzommx l-awtorita` tieghu, u jaqa' ghall-istess livell ta' imputat, ikun qed jezawtora ruhu. L-esponenti jaghmel riferenza ghan-nota ta' osservazzjoni li ppresenta wara l-ahhar seduta,

Dan hu fattur important hafna, u l-qorti kienet obbligata li tezamina l-provi kollha u korrettement.

Ghalhekk qed isir ukoll appell fuq il-provi.

Marda tal-ADHD.

Kienet biss omm l-appellanti li qalet lill-avukat sottoskritt fuq il-marda tal-ADHD. Jidher li wara dan l-incident giet *diagnosed* u qed jinghata trattament ghaliha li ghamel differenza enormi f'hajtu. Ikun xieraq ghalhekk li jsir social enquiry report.

Piena.

Il-Piena ta' hamest elef ewro (€5,000) hija ferm gravuza. Jekk ukoll jinghata terminu ta' tlett snin, il-piz ikun ta' madwar €140 fix-xahar, li ghal bniedem tal-eta` tieghu, mhux problema zghira. Dan barra l-kundizzjoni ta' sahha tieghu tal-Adhd

Bla pregudizzju anke f'kaz ta' konferma ghandu jkun hemm ottemperament fil-piena.

Rat ili fis-seduta tat-2 ta' Lulju, 2020 l-avukat difensur tal-appellant talab li tigi ingunt bhala xhud it-tabiba li tiehu hsieb lill-appellant in konnessjoni mal-kundizzjoni tieghu tal-ADHD u l-Avukat Generali ma kellhiex oggezzjoni ghal tali talba.

Semghet lil Psikjatra **Dr Maria Axiaq** tixhed seduta stante nhar is-27 ta' Lulju, 2020 u din stqarret li l-appellant ilu taht il-kura taghha sa mis-sena 2017 u kienet ratu l-ahhar gimgha qabel ma xehdet. Ikkonfermat li huwa bneidem li ibati minn ADHD u ilu ibati minn din il-kundizzjoni sa minn meta kien ghadu zghir. Hija kundizzjoni genetika u twieled biha. Tghid li din il-amrda ghandha bhala sintomi dik ta' hyperactivity u hu ghalhekk li l-appellant il-hin kollu jonqos

Qalet li ghalhekk jinsab taht kura medika u jiehu medicinali biex jindirizza dan il-fattur. Qalet li ratu fi tlett istanzi kemm fil-komunita, gewwa il-Habs kif ukoll fl Isptar Monte Carmelli. Qalet li l-appellant joqghod ghal kura li jinghata u anke issottmetta ruhu ghal test ta' l-awrina biex tivverifika jekk ghandux problema ta' droga pero ir-rizulat kien wiehed negattiv ghal tali presenza. Waqt li kien il-habs ghamel programm ta' terapija biex jindirizza il-problema ta' *anger managmenet.*

Bhala nuqqasijiet l-appellant ghandu nuqqas ta' attensjoni, difficli li jzomm ma l-istess task u ma l-istess pjan. Qalet li l-akbar problemi tieghu huwa il- hyperactivity u li ghandu impulsivita u b'hekk iktar ghandu cans li taqbizlu minn haddiehor.

Mistoqsi jekk minn ibati minn ADHD ikollu ukoll *anger managment problems* tghid li jista jkollu it-tnejn izda mhux bil-fors li kul min ibati minn ADHD ghandu ukoll problemi ta' *anger management.*

Semghet lill-partijiet jittrattaw il-kawza u dan fis-seduta tat-13 ta Ottubru, 2020 fejn irremettew ruhhom ghall-atti skritti viz z viz l eccezzjoni imqajma mill-Qotti ex ufficcio dwr in-nullita tas-sentenza ta l-ewwel Qorti.

Ikkunsidrat

Rat id-digriet taghha tas-7 ta' Settembru, 2020 notifikat ill-partijiet fejn din il-Qorti stidnet il-partijiet sabiex jipprezentaw nota dwar jekk is-sentenza moghtija mill-ewwel

Qorti nhar il-25 ta' Frar, 2020 hiex nulla stante li fid-decide taghha ikkundnnat lill-appellant multa ta' hamest elef euro (€5,000) izda fl-istess nifs poggietu taht ordni ta probabtion skond l-artikolu 22 tal-kap 446 tal-ligijiet ta' Malta.

Ili nhar l-1 ta' Ottubru, 2020 l-Avukat Generali pprezenta nota risposiva u stqar li l-artikolu 382 tal–kap 9 jistipula li l-Qorti meta taghti s-sentenza kontra l-imputat ghandha *inter alia* issemmi l-artikolu ta' dan il-kodici jew ta' kul ligi ohra li tkun tikkontempla r-reat Fil-fehma taghha ma tistax tiqajjem in-nullita tas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhal Qorti ta' Gudikatura Kriminali nhar il-25 ta' Frar 2020 minhabba li fil-parti dispositiva tas-sentenza ma giex kwotat l-artikoli tal-ligi ta' liema l-ewwel, it-tieni, it-tielet u tmin imputazzjoni gew dikjarati preskritti. Illi l-esponenti Avukat Generali irrileva a fol. 4 ta-sentenza l-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhal Qorti ta' Gudikatura Kriminali irriteniet li dawn l-imputazzjonijiet huma preskritti ai termini tl-artikolu 688(F) tal-kodici Kriminali. Konsegwentement is-sentenza moghtija mill-ewwel Qorti hija cara u ma taghi l-ebda lok ta' interpretazzjoni ai termini ta' liema artikoli dawn l-imsemmija imputazzjonijiet gew dikjarati preskrittti.

L-Avukat Generali kompla jghid fin-nota responsaiva tieghu li mis-sentenza datata 25 ta' Frar 2020 jirrizulta b'mod car dwar liema reati l-ewwel Onorabbli Qorti iddecidiet li tillibera kondizzjonalment lill-appellant. Fil-parti dispositiva tas-sentenza l-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhal Qorti ta' Gudikatura Kriminali iddikjarat li qed ssib lill-imputat hati tal-hames, is-sitt u s-seba imputazzjonijiet dedotti kontrih u fejn gew kwotati l-artikoli tal-kodici kriminali li jikkontemplaw ir-reat li instab hati taghhom l-imputat hekk li insibu l-artikolu 221 (1), 95 u 96 tal- kodici Kriminali. Huwa jiccita mis-sentenza fejn itnqal:-

" Izda issibu hati tal-hames, tas-sitt u tas-seba imputazzjonijeit u tikkundannah ghall-piena ta hamest elef euro (€5,000) u in oltre wara li rat l-artikolu 22 al kap 446 tal-ligjiet ta Malta tilliberah bil-kundizzjoni li ma jghamilx reat iehor fi zmien sentejn mill illum.":

Illi ghalhekk fl-umli fehma tal-esponent Avukat Generali l-ewwel Qorti ghar-rigward tal-hames, sitt u seba imputazzjonijiet dedotti kontra l-imputat ikkundannat lill-istess ghal piena pekunjarja u flimkien maghha kif turi l- kelma 'in oltre' iddecidiet li tillibera kondizzjonalment lill-imputat ghar-rigward dawn l-istess imputazzjonijiet.

Ghalhekk fil-fehma tal-Avukat Generali is-sentenza hija cara f dan ir-rgiward u certament mhux nulla.

Illi nhar l-14 ta' Settembru 2020 l-appellant pprezenta nota fl-atti tar-registru li permezz taghha irrisponda li " *kien l-obbligu tal-Qorti li ggib in-nullita kemm ma ssemmix l-artikolu preciz fuqu qed jinstab hati u l-fatt li tieghu qed jinsab hati Imma mhux biss imma ukoll il-fatt li t-Taljana jsejhulu storico giuridco li jkun gara....Ghalhekk hemm nullita parzjali fl-imsemmija sentenza* "

Illi bir-rispett kollu l-partijiet ma ittrattawx dak rilevat mill-Qorti fid-digriet taghha dwar jekk persuna li tinstab hatja ta' numru ta' reati tistax tinghata piena ta' multa u fl-istss hin tillibera kondizzjonalment lill-istess imputat minghajr ma tiddentifika dwar liema reat gie kundannat ihallas il-multa u dwar liema reati gie liberat kondizzjonalment. L-partijiet kienu iktar fukati dwar kwistjoni ta' artikoli li ma gewx senjalati mill-Qorti fir-rigward tal-preskrizzjoni u mhux dan il-punt li din il-Qorti xtaqet lill-paritjiet jittrattaw.

Ghal darb ohra din il-Qorti tirrileva li l-ewwel Qorti ma spjegatx ghall-liema akkuzi l-appellant kien qed jigi kkundannat ihallas multa ta' hamest elef euro (€5,000) u ghall-liema akkuzi inghata Ordni ta' probabtion u f'kaz li l-appellant jerga jizbalja u jikser dufrejgh mal-ligi din il-Qorti ma tkunx tista tiratta mieghu bhala recidiv u dan ghaliex ma tkunx taf dwar liema akkuza inghata kundanna ta' hames elef euro (€5,000).

Illi skond gurisprudenza kostanti ta' din il-Qorti n-nuqqas li jigi rispettat strettament il-vot tal-ligi fl-artikolu 382 jimporta n-nullita' tas-sentenza appellata. Dan ghaliex dan-nuqqas jammonta ghal nuqqas ta' formalita' sostanzjali fis-sens tal-artikolu 428 (3) tal-Kodici Kriminali. F' kaz simili dan jintitola lil din il-Qorti li thassar is-sentenza appellata. (ara f' dan is-sens l-Appelli Kriminali : "**Il-Pulizija vs. Paul Cachia**[1]" ; "**Il-Pulizija vs. Joseph Zahra**[2]" ; "**Il-Pulizija vs. Benjamin Muscat**[3] " "**Il-Pulizija vs. Donald Cilia** [4]", "**Il-Pulizija vs. Mark Portanier** [5]"; "**Il-Pulizija vs. John Axiaq et**[6] "; "**Il-Pulizija vs. Stefan Abela** [7]" u ohrajn).

Illi gie ritenut ukoll li l-Qorti tista dejjem tirrileva tali nuqqas "*ex officio*" (kif ghamlet din l-istess Qorti ghalkemm ma hemm ebda aggravju dwar dan. (ara. App.Krim. "**Il-Pulizija vs. Anthony Zahra**[8] "; "**Il-Pulizija vs. Vincent Cucciardi**[9] " u ohrajn).

Jinghad li hu mehtieg li fis-sentenza taghha l-Qorti tiddikjara htija ta' reati partikolari u wara tghaddi biex taghti l-piena idoenja ghal dawk ir-reati li instab hati taghhom. B'hekk il-Qorti trid tindika ir-reati li taghhom qed tinstab htija u tati l-piena ghal dawk ir-reati li taghhom instab hati wara li issemmi l-artikoli tal-ligi appositi. F'kaz li din il-Qorti mhix ser tapplika piena minkejja li ssib htija dwar xi reat u tal volta tapplika xi artikoli tal-kap 446 tal-ligijiet ta' Malta hija ghandha issemmi ir-reati li dwarhom ser tkun ser tapplika l-artikoli naxxenti mill-kapitolu 446 tal-ligijiet ta' Malta proprju ghal dawk ir-reati billi isemmihom u tiddistingwhom mir-reati li dwarhom inghatat piena ta multa jew prigunerija .

---

[1] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-25 ta' Settembru 2003
[2] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar id-9 ta Settmbru 2002
[3] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar l- 24 ta April 2002
[4] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-14 ta Settembru 2004
[5] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar id-19 ta Mejju 2005
[6] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-2 ta Frar 2006
[7] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar is-26 ta Mejju 1994
[8] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar is-6 ta Jannar 2005
[9] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar is-6 ta Jannar 2005

F'dan ir-rigward din il-Qorti taghmel referenza ghas-sentenza moghtija fl-ismijiet **'Il-Pulizija (Spt. Pierre Micallef Grimaud) Vs Joseph Agius**' [10]fejn inghad li:

"………Ovvjament la l-Qorti hija marbuta illi taghti l-fatti li taghhom l-appellant ikun gie misjub hati, tfisser illi ghandu jkun hemm id-dikjarazzjoni ta' htija ghax altrimenti huwa inutili li ssemmi l-fatti. In-nuqqas ta' dikjarazzjoni ta' htija twassal ghal nuqqas ta' formalita`sostanzjali bhal ma wkoll hija suggetta ghall-istess censura n-nuqqas ta' dikjarazzjoni ta' x'hix l-akkuzat qed jinstab hati.

Ghalhekk peress illi l-ewwel sentenza hija karenti minn dawn l-elementi din il-Qorti m'ghandhix triq ohra hlief illi tilqa` dan l-aggravju, tiddikjara s-sentenza ta' l-Ewwel Qorti nulla u bla effett u tordna illi l-atti jigu rimandati lill- Ewwel Qorti sabiex tinghata sentenza skont il-ligi"

Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija (Spettur Carmelo Bartolo) Vs Stephen Bonsfield'** [11]gie kkunsidrat li:

'*Fil-kaz in ezami, l-Ewwel Qorti f' ebda hin ma ddikjarat espressament ta' x' hiex kienet qed issib lill-appellant hati w ghalkemm "passim" fis-sentenza appellata kkummentat dwar kif skondha graw il-fatti, b' mod li wiehed jista' jkollu indikazzjoni vaga ta' x' hiex seta' nstab hati, dan jibqa' alkwantu incert, partikolarment meta ssir riferenza ghall- artikoli citati millQorti bhala l-artikoli li suppost jikkontemplaw ir-reati li taghhom suppost instab hati, li in parti huma differenti minn dawk indikati mill-Avukat Generali w huma jew inezistenti jew manifestament mhux relatati mall-kaz. Meta l-ligi isemmi li l-Qorti "ghandha tghid il-fatti li taghhom dan ikun gie misjub hati", dan ma jfissirx li dan il-vot ikun sodisfatt bil-fatt li lQorti tkun ghaddiet in rassenja – anki b' mod ezawrjenti bhal f' dan il-kaz – il-provi. Imma dan ifisser li l-Qorti trid tghid ezattament u espressament ta' liema reati sabitu hati billi tghid fil-qosor f' hix jikkonsisti r-reat li rrizulta pruvat.*'

[10] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-15 ta' Marzu, 2012 (Appell Kriminali Numru. 171/2011)
[11] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar is-27 ta' April, 2006 (Appell Kriminali Numru: 327/2005)

Illi fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija Spettur Arthur Mercieca Vs Keith Pace'** [12]gie kkunsidrat li:

'Illi mill-atti jirrizultaw zewg imputazzjonijet migjuba fil-konfront tal-appellant u cioe' dawk tas-serq u tar-ricettazzjoni li huma alternattivi wahda ghall-ohra. Illi ghaldaqstant, meta l-Ewwel Qorti ghaddiet biex tinfliggi l-piena minghajr dikjarazzjoni dwar liema minn dawn iz-zewg reati kienet qed tinstab htija u dan iwassal ghal nullita' fis-sentenza appellata billi listess hija nieqsa minn dikjarazzjoni dwar ili fatti li dwarhom huwa qieghed jinstab hati u allura ma jirrizultax car ghal liema reat qed tirrizulta tali htija.'

Din il-Qorti tenfasizza li l-Qrati ghadhom jaderixxu ruhhom skrupolozament mad-dispost tal-artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, in-nuqqas li jsir dan qieghed iwassal ghal dewmien inutli tant li qeghdin jigu annullati numru ta' sentenzi bil-konsegwenza li numru ta' kawzi qeghdin jintbaghtu lura lil Qorti tal-Magistrati biex terga' tinghata s-sentenza filwaqt li f'xi waqtiet il-Qorti tal-Appell Kriminali qieghda wara li tannulla s-sentenza appellata, tghaddi biex tiddeciedi l-kawza mill-gdid kif sejra taghmel din il-Qorti minflokk taqdi l-irwol taghha ta' Qorti ta' revizjoni.

Ghal dawn il-motivi, din il-Qorti qieghda ex officio tannulla s-sentenza appellata moghtija fil-konfront tal-appellat Wayne Degauara u wara li rat l-artikolu 428(3) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta sejra tiddeciedi mill-gdid il-kaz fil-mertu wara li taghti opportunita lill-partijiet jittrattaw il-mertu tal-kaz.

(ft) Consuelo Scerri Herrera

Imhallef

VERA KOPJA

Franklin Calleja

Deputat Registratur

[12] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-21 ta' Jannar, 2016 (Appell numru: 342/2015)